

30.11.2021.

Vol.18, Broj 47

**Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i vodoprivrede
Republike Srbije**

**Izveštaj pripremio : Institut
za primenu nauke u poljo-
privredi**

Email:
stips@minpolj.gov.rs

telefon:
011-3616-277

47

www.stips.minpolj.gov.rs

ŽIVA STOKA, ŽITARICE I STOČNA HRANA

Ponuda, tražnja i cene goveda u Srbiji		1
Nastavljen trend rasta cena prasadi i jagnjadi		2
Pregled cena žive stoke na stočnim pijacama		3
Cene žive stoke u klanicama		4
Cene stoke u EU		5
Cene jaja, pilećeg mesa i mlečnih proizvoda		6
Žitarice i stočna hraniva, Agroinfo vesti		7
Nedeljni prikaz cena žitarica i stočne hrane		8
Promet robe na produktnoj berzi u Novom Sadu		9-12

Skuplja telad, tovna junad , tovni bikovi i krave za klanje na otkupnim i prodajnim mestima

Klaničari sa područja pčinjskog regiona protekle su sedmice po višim cenama otkupljivali tovnu junad SM rase telesne mase od 350 do 480 kilograma i tovne bikve telesne mase preko 500 kilograma. Za otkupljenu tovnu junad plaćali su 290 din/kg, a za tovne bikove 280 din/kg.

Otkupna cena tovne junadi SM rase telesne mase preko 480 kilograma bila je viša u proseku za 10 din/kg u odnosu na prethodni period u klanicama na području južnobačkog regiona, jer je dominirao iznos od 250 din/kg. Rast prodajne cene iste kategorije goveda zabeležen je i na stočnoj pijaci u Novom Sadu, pošto je dominirao iznos od 270 din/kg.

U klanicama na području južnobanatskog regiona došlo je do rasta otkupne cene tovne junadi telesne mase preko 480 kilograma. Dominantna cena iznosila je 250 din/kg.

Prema izveštaju repotera STIPS iz Kragujevca protekle su nedelje bile više otkupne cene teladi SM rase telesne mase

do 160 kilograma i krava za klanje SM rase u klanicama na području šumadijskog regiona. Dominantna cena teladi bila je 500 din/kg, a krava za klanje 155 din/kg.

Na stočnoj pijaci u Pirotu evidentiran je pad prodajne cene teladi na 450 din/kg. Dominantna otkupna cena teladi SM rase telesne mase do 160 kilograma dostigla je iznos od čak 540 din/kg, dok je najčešća otkupna cena bikova SM rase telesne mase preko 500 kilograma iznosila 300 din/kg u klanicama na području piotorskog regiona. Za otkupljene krave za klanje klaničari su plaćali 170 din/kg protekle nedelje.

Prošle sedmice otkupne cene teladi SM rase telesne mase do 160 kilograma i tovnih bikova SM rase telesne mase preko 500 kilograma bile niže u odnosu na prethodni period u klanicama na području podunavskog regiona. Za otkupljenu telad odgajivači su dobijali 420 din/kg, a za bikove 260 din/kg.

Skuplja prasad, tovne svinje i krmače za klanje, a prodaja slabija od očekivane

Rast otkupnih cena prasadi telesne mase od 16 do 25 kilograma i tovnih svinja telesne mase od 80 do 120 kilograma evidentiran je u klanicama na području južnobanatskog regiona. Dominantna cena prasadi iznosila je 250 din/kg, a tovnih svinja 175 din/kg.

Obe kategorije prasadi i obe kategorije tovnih svinja bili su skuplje u odnosu na prethodnu sedmicu na pijaci žive stoke u Novom Sadu. Za prasad su kupci trebali da izdvoje od 240 do 250 din/kg, a za tovne svinje od 180 do 190 din/kg, u zavisnosti od kategorije i kvaliteta grla.

Prasad telesne mase od 16 do 25 din/kg, obe kategorije tovnih svinja i krmače za klanje bili su skuplji tokom poslednje sedmice novembra na pijaci žive stoke u Somboru. Za prasad su kupci trebali da izdvoje 250 din/kg, tovne svinje od 190 do 200 din/kgm a za krmače za klanje 150 din/kg.

Na stočnoj pijaci u Kragujevcu evidentiran je rast cene tovnih svinja telesne mase od 80 do 120 kilograma na

dominantnih 160 din/kg i pad cene krmača za klanje na dominantnih 130 din/kg. U klanicama na području šumadijskog regiona došlo je, takođe, do rasta otkupne cene tovnih svinja telesne mase od 80 do 120 kilograma (160 din/kg).

Otkupne cene prasadi telesne mase od 16 do 25 kilograma i tovnih svinja telesne mase od 80 do 120 kilograma bile su više u nedelji za nama u klanicama na području mačvanskog regiona. Kod prasadi je dominirao iznos od 250 din/kg, a kod tovnih svinja 190 din/kg.

Rast cena prasadi i krmača za klanje evidentirao je protekle sedmice i reporter STIPS iz Kraljeva na stočnoj pijaci, pošto je dominantna cena prasadi telesne mase od 16 do 25 kilograma iznosila 220 din/kg, dok su se krmače za klanje najčešće prodavale po ceni od 130 din/kg.

Pad otkupne cene prasadi telesne mase od 16 do 25 kilograma i rast otkupnih cena tovnih svinja i krmača za klanje u odnosu na prethodni period evidentiran je u klanicama na području sdnjebanatskog regiona

Jarad skuplja u Somboru, a jagnjad u Novom Sadu, Kraljevu i Nišu

Jarad i jagnjad su bila skuplja u odnosu na predthodni period na stočnoj pijaci u Somboru. Kod jaradi je dominirao iznos od 230 din/kg, a kod jagnjadi iznos od 300 din/kg.

Na stočnoj pijaci u Kragujevcu evidentiran je rast prodajne cene jagnjadi na dominantnih 330 din/kg i pad cene ovnova za priplod na dominantnih 35.000 dinara po grlu. Otkupna cena jagnjadi bila je viša u odnosu na prethodnu sedmicu i u klanicama na području šumadijskog regona, jer se otkup najčešće odvijao po ceni od 330 din/kg. Obim otkupa bio je prosečan.

Jagnjad su protekle sedmice bila skuplja i na stočnoj pijaci u Novom Sadu,

jer su se najčešće mogla pazariti po dominantnoj ceni od 310 din/kg, uz prosečnu ponudu i nešto slabiju tražnju.

Reporter STIPS iz Kraljeva evidentirao je, takođe, rast prodajne cene jagnjadi na stočnoj pijaci u ovom gradu na dominantnih 300 din/kg.

Dominantna otkupna cena jagnjadi iznosila je 270 din/kg, a ovaca 140 din/kg u klanicama na području Nišavskog regiona tokom poslednje nedelje novembra.

Klanice sa područja severnobačkog regiona su protekle sedmice otkupljivale jarad po dominantnoj ceni od 220 din/kg i jagnjad po ceni od 260 din/kg.

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 22.-28.11.2021. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina				
			Beograd	Crnacak	Kragujevac	Kraljevo	Nis	Pirot	Lozница	Smederevo	Zajecar	Leskovac	Sabac	Uzice	Sombor	S.Mitrovica	Subotica
Bikovi	>500kg	SM			280								260				
Dviske	sve težine	sve rase	220	200	150												
Jagnjad	sve težine	sve rase	320	340	330	300	280	320	290	300	290	280	330	310	310	300	300
Jarad	sve težine	sve rase	200	200	200	180	220			230		230		250			
Junad	350-480kg	sve rase			200												
Junad	>480kg	sve rase													270		
Koze	sve težine	sve rase	120			110	110			140		120				270	
Krave za klanje	sve težine	HF													140		
Krave za klanje	sve težine	SM			180		150						170		150		
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	150	150	130	130	120									150	
Ovca	sve težine	sve rase	160	120	120	140	130	160	130	160	150	130			100		
Prasad	16-25kg	sve rase	230	230	250	220	230	280	250	230	250	230	250	240	240	250	250
Prasad	<=15kg	sve rase	240	240			240	280	260					250			
Telad	80-160kg	HF													360		
Telad	80-160kg	SM			495		450		400		420		480		360		
Tovljenici	80-120kg	sve rase	180	170	160	180	180			170		200	200	190		200	
Tovljenici	>120kg	sve rase	170	160	140	160	160	170			190		180		190		
Šilježad	sve težine	sve rase	220							220		230					

Klanične cene žive stoke u Srbiji po okruzima za period 22.-28.11.2021. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Grad Beograd	Pčinjski	Nišavski	Pirotski	Podunavski	Zajecarski	Moravički	Sušumadijiski	Zlatiborski	Južno-banatski	Sreverno-banatski	Srednje-banatski	Sremski
Bikovi >500kg	HF	260													230
Bikovi >500kg	SM	280	280	270	280	300	260	270	220	280	270			250	
Divlje	sve težine	sve rase													
Jaginjađ	sve težine	sve rase	290	280	280	270	300	270		330	330	280	260		
Jarad	sve težine	sve rase													220
Junad	350-480kg	sve rase	290	230				230							
Junad	>480kg	sve rase		280					260	240		260	250	250	
Krave za klanje	sve težine	SM	140	160	170	190	130	140	155	150	180		160		
Krmачé za klanje	>130kg	sve rase		120			120	180	130	160		130	160		
Ovca	sve težine	sve rase	200	130	140	160				120				120	
Prasad	16-25kg	sve rase		220	250	190	250	200	260	250	240	250	230	250	220
Telad	80-160kg	SM	380	550	540	420	470	430	450	500	480				
Točnjenci	80-120kg	sve rase	160	165	170	190	140	170	170	160	160	200	175	175	200
Točnjenci	>120kg	sve rase		150	110	150	160	150	140	140	180				
Šljiježard	sve težine	sve rase		220											

MISSION EUROPÉENNE
Direction générale de l'Agriculture
D2. Viandes bovines, Porcins

COMMISSION EUROPÉENNE
Direction générale de l'Agriculture

CENE STOKE ZA KLANJE U EU

CENE NA TRŽŠTU	ZEMLJE ČLANICE	ETATS MEMBRES	MEMBER STATES
PRIX DE MARCHE	-	-	-
MARKET PRICES	-	-	-

PRIX DE MARCHE

Cene jaja, pilećeg mesa i mlečnih proizvoda - zelene pijace u Srbiji za period 22.-28.11.2021. godine

CENTRALNA SRBIJA		Vojvodina															
Naziv proizvoda	Jedinica mere	Kraljevo	Loznicica	Pilotevo	Pozarevac	Smederevo	Vranje	Zajecar	Sabac	Uzice	Kikinda	Novi Sad	Sombor	Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	
Jaja (L)	komad	14	14	13	15	12	14	12	11	13	11	12	13	14	13	14	13
Jaja (M)	komad	13	13	12	15	11	12	11	10	12	9	11	12	12	12	13	12
Jaja (S)	komad	12	12	11	14	10	10	9	11	7	10	11	11	18	11	12	10
Jaja (XL)	komad	15	15	14	16	13	16	13	12	14	13	14	14	16	14	15	14
Pletina (svraste)	kg	330	350	200	340	260	380	300	270	300	260	300	250	350	310	320	300
Beli sir (masni)	kg	500	450	600	450	450	700	400	350	350	450	450	450	800	500	500	450
Beli sir (pdumasni)	kg	400	350	250	400	300	350	380	350	300	350	380	450	300	350	400	400
Kaimak	kg	1200	1000	600	800	700	800	750	800	800	800	800	750	850	900	900	900

Žitarice i stočna hrana

Tokom poslednje sedmice novembra je došlo do pada cena sojine sačme na dominantnih 123 din/kg i suncokretove sačme na dominantnih 60 din/kg u maloprodajnim objektima na području Kikinde. Prodajna cena stočnog brašna ostala je nepromenjena, pošto je dominirao iznos od 30 din/kg. U silosima na području ovog grada mogao se pazariti kukuruz, okrunjen veštački sušen po dominantnoj ceni od 26 din/kg.

Pšenica upakovana u džakove najčešće od 50 kilograma bila je skupljena u odnosu na prethodni period u maloprodajnim objektima na području Kragujevca.

Na pijaci u Kraljevu došlo je do rasta dominantne cene stočnog ječma na 34 din/kg uz prosečan obim ponude i tražnje. Dominantna cena sojine sačme iznosila je 90 din/kg, a suncokretove sačme 53 din/kg u maloprodajnim objektima na području ovog grada.

Pšenica i kukuruz okrunjen prirodno sušen upakovani u džakove od 50 kilograma bili su skuplji u odnosu na prethodni period na gazdinstvima u okolini Niša. Oba poljoprivredna proiz-

voda mogla su se pazariti po dominantnoj ceni od 30 din/kg. Na pijaci u ovom gradu došlo je do rasta dominantne cene pšenice na 30 din/kg.

Na gazdinstvima u okolini Pančeva evidentiran je rast dominantne cene pšenice upakovane u džakove protekle nedelje na 32 din/kg. U maloprodajnim objektima na području ovog grada dominantna cena pšenice dostigla je iznos od 33 din/kg, dok je na pijaci dominantna cena ovog poljoprivrednog proizvoda iznosila 37 din/kg.

Cena lucerkinog sena u balama pretrpela je blagi pad na gazdinstvima u okolini Požarevca, pošto se najčešće mogla pazariti po dominantnoj ceni od 20 din/kg. U maloprodajnim objektima na području ovog grada bila je skupljena suncokretova sačma, pošto je dominirao iznos od 60 din/kg.

Pad cena lucerkinog sena u balama i kukuruza zabeležen je na području Šapca. Protekle se sedmice kukuruz mogao pazariti za 29 din/kg, a lucerkino seno u balama za 26 din/kg. Za razliku od njih sojina sačma bila je skupljena, pošto je dominirao iznos od 110 din/kg.

Agroinfo vesti

Jugoistočna Srbija je jedno od najvažnijih utočišta za preostale autohtone rase životinja. Državni podsticaji su poslednjih godina uticali na povećanje broja odgajivača i oporavka nekih rasa. Nažalost, Ministarstvo poljoprivrede je za očuvanje autohtonih rasa u 2021. predvidelo višestruko manje novca nego prethodnih godina – svega 30 miliona dinara. To je, po nekim procenama, deset puta manje od iznosa koji će potraživati odgajivači kojih u Srbiji ima više od 1.800. Ovakva situacija navela je mnoge od njih da se u vidu peticije obrate Ministarstvu poljoprivrede i Vladi Srbije sa zahtevom da se nivo izdvajanja za autohtone rase ne umanjuje u odnosu na prethodne godine. Odgovor još nisu dobili.

(Agronews)

Cene žitarica i stočne hrane u Srbiji za period 22. - 28.11.2021. godine

Proizvod	Mesto prodaje	Centralna Srbija										Vojvodina								
		Jed. Mere	Obrnovenac	Crnac	Kragujevac	Kraljevo	Nis	Pirot	Pozarevac	Vrane	Zajecar	Leskovac	Uzice	sabac	Kikinda	Novi Sad	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Gazdinstvo bala 12-25kg	Gazdinstvo		32	30	30	20	20	22		28	29	30	26					
Lucerka (seno u balama)				džak 50kg	Gazdinstvo	18	30	33	30	20	22		26	30		21	20			
Pšenica	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Gazdinstvo		33	30	30	31	31	33		25	32		32					
Lucerkino brašno (min 15% proteina)	džak 50kg	Maloprodaja	30		33											27				
Pšenica	džak 50kg	Maloprodaja	50														50			
Sojina sačma (44% proteina)	džak 33kg	Maloprodaja	105	73	110	90	100	129	112				110	115	123		33		105	
Stočno brašno	džak 33kg	Maloprodaja		30		30	30	32	28		30					30				
Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33kg	Maloprodaja	59	26	51	53	50	66	50			50	60	60	60	60				
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Pijaca	34	35		32	28	22												
Kukuruz (okrunjen, veštacki sušen)	džak 50kg	Pijaca			35				30			30				37				
Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Pijaca				30			20		18									
Pšenica	džak 50kg	Pijaca	32	35		35	32	30		30		30				42		37		
Stočni ječam	džak 50kg	Pijaca	32	35		34	32													
Stočno brašno	džak 33kg	Pijaca			30				25		30					30				
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Silos				25				23			26	26.2	27		27	26	26	
Kukuruz (okrunjen, veštacki sušen)	rinfuz	Silos																		
Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Silos																		35
Pšenica	džak 50kg	Silos																		
Pšenica	rinfuz	Silos	35.1													31	33	32	30	28
Sojino zrno	džak 50kg	Silos															76	73	80	

Promet robe na produktnoj berzi u Novom Sadu od 22. do 26. novembra 2021. godine

Najvažnije iz protekle nedelje:

- **rastene pšenice i soje**
- **dešavanja na svetskim berzama**

U nedelji za nama na "Produktnoj berzi", zabeležen je rast cena primarnih poljoprivrednih proizvoda, pre svega soje i pšenice. Ukupan promet je iznosio 2.844 tona robe, čija je finansijska vrednost iznosila 126.556.650,00 dinara

Na samom početku nedelje, pšenica je imala tendenciju rasta cene. Kupoprodajni ugovori su zaključeni u cenovnom rasponu od 32,50 din/kg do 33,00 din/kg bez PDV-a. Ponderisana cena je iznosila 32,89 din/kg bez PDV-a, što predstavlja rast od 3,03% u odnosu na prethodni upoređujući podatak. Krajem nedelje, došlo je do smirivanja tržišta i odsustva potražnje. Osim na domaćem tržištu, u prvoj polovini nedelje, novi cenovni maksimumi su zabeleženi i na Evronekstu. Pored mnogih faktora, da bi se opravdao ovakav rast, bilo je strahovanje oko kvaliteta australijske pšenice, koja je pogodjena kišama u vreme žetve. Takođe, poplave u Kanadi uzrokovale su logističke teškoće, naročito u lukama. Cene pšenice u basenu Crnog mora su napredovale prateći ostala međunarodna tržišta.

Na tržištu kukuruza bez bitnijih cenovnih promena. Učesnici na robno-berzanskom tržištu su bili aktivniji za kupovinom ove žitarice sa klauzulom "gratis lager" decembar/januar. Bez obzira na ovaku okolnost, cena se nije bitno menjala u odnosu na prethodnu nedelju. Berzanski ugovori su zaključeni po ceni od 27,00 din/kg bez PDV-a, sa preuzimanjem do 31. decembra/januara. Kukuruzom sa povećanim procentnom vlage se trgovalo od 24,50 do 25,20 din/kg bez PDV-a.

Odsustvo intenzivnije ponude sojinog zrna je primetno na domaćem tržištu, što je uticalo da ova uljarica zabeleži rast od 1,16%. Drugu nedelju za redom, tržište je nastavilo da bude aktivno. Na strani tražnje više aktivnosti su pokazali domaći prerađivači i trgovci. Ralizovani su ugovori po ceni od 73,00 do 74,50 din/kg bez PDV-a. Prosečna cena trgovanja je iznosila 73,75 din/kg bez PDV-a.

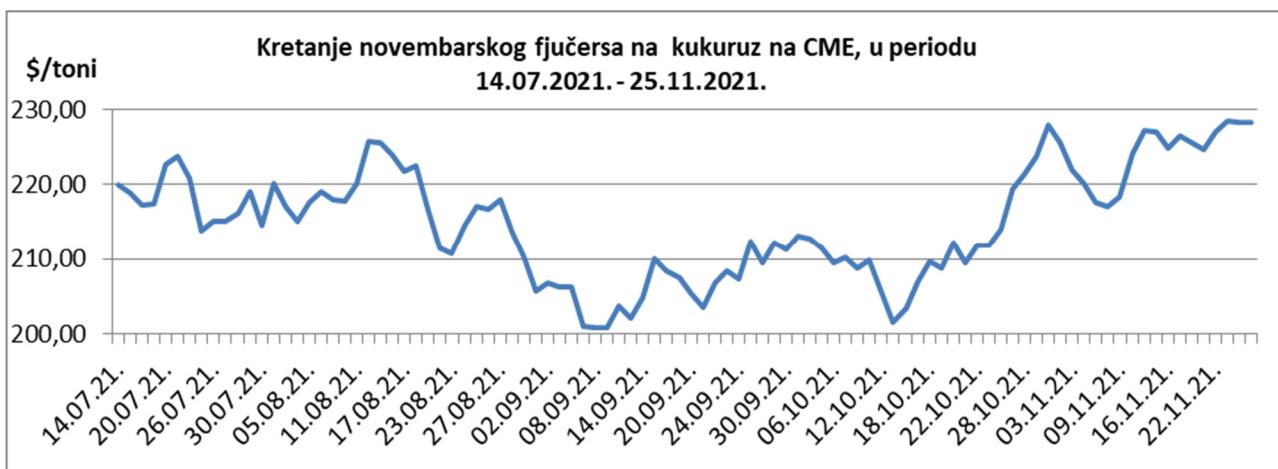
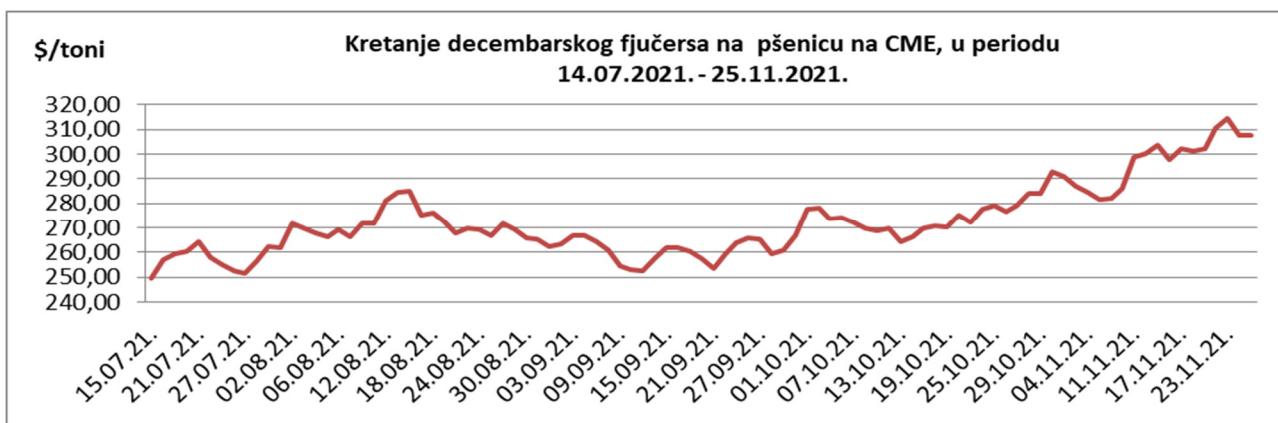
Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda u posmatranom periodu, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOŠU NA PRETHODNI PERIOD
Kukuruz, rod 2021.	650	28,93-30,25	-	-	-
Kukuruz, rod 2021., fco-luka	500	29,70	500	29,70	-
Kukuruz, rod 2021., preuzimanje do 31. januara 2022.	1100	29,70	100	29,70	-
Kukuruz, rod 2021., vлага do 16%	100	27,72	100	27,72	-
Kukuruz, rod 2021., vлага do 17%	175	27,50-27,72	175	27,50-27,72	-
Kukuruz, rod 2021., vлага do 18%, fco-kupac	24	26,95	24	26,95	-
Pšenica, rod 2021. minimum 10,5% proteina	3000	36,85	-	-	-
Pšenica, rod 2021. minimum 12% proteina	3.025	35,75-36,30	1.025	35,75-36,30	+3,03%
Pšenica, rod 2021. minimum 12% proteina, isporuka do 31. januara	1100	35,75-37,40	-	-	-
Pšenica, rod 2021., vлага do 13,5%, primesei do 5%	250	35,75	250	35,75	-
Soja, rod 2021.	370	80,30-81,95	370	80,30-81,95	+1,16%
Soja, rod 2021., vлага do 14,5%	100	81,40	100	81,40	-
Soja, rod 2021., vлага do 15%, primesei do 2,5%	200	81,40	200	81,40	-
Stočni ječam, rod 2021.	100	31,57	-	-	-
NPK 16:16:16	25	81,07	-	-	-

SVETSKO TRŽIŠTE

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama, bile su sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP, DECEMBARSKI FJUČERS 2021.					
	petak	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak
Pšenica	302,41\$/t	310,71\$/t	314,53\$/t	307,40\$/t	307,40\$/t
Kukuruz	224,64\$/t	227,00\$/t	228,49\$/t	228,18\$/t	228,18\$/t

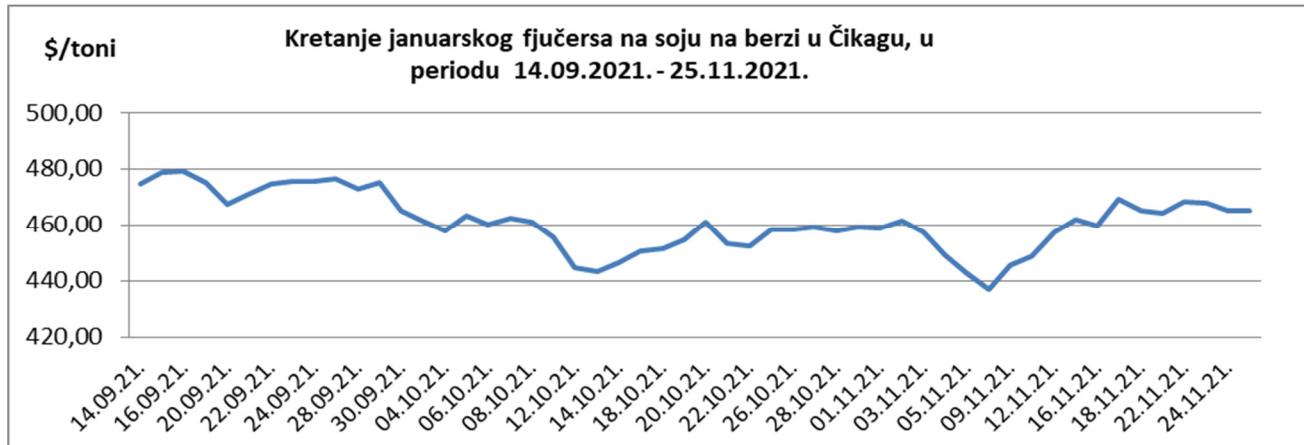

U Čikagu u odnosu na podatak iz prethodne nedelje, pšenica je poskupela 2,02%, a kukuruz je poskupeo 1,15%.

Kukuruz pronalazi podršku u proizvodnji etanola, jer je tražnja i dalje jaka. Prisutan je strah od manje proizvodnje sledeće godine zbog nestašice đubriva. Tokom nedelje cena kukuruza je imala uzlazni trend u Čikagu, prateći pšenicu i rast cene nafte.

Cene pšenice, u Čikagu, dostigle su najviši nivo od 2012. godine. Trgovci su zabrinuti za kvalitet pšenice u Australiji zbog previše vlažnih vremenskih prilika i zabrinuti su zbog glasina o izvoznim kvotama u Rusiji. Rejting useva ozime pšenice je smanjen na samo 44% dobro do odlično, u poređenju sa 46% prošle nedelje. Do sada je posejano 96% ozime pšenice.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	petak	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak
Soja, zrno, jan 22.	464,16\$/t	468,20\$/t	467,76\$/t	465,33\$/t	465,33\$/t
Sojina sačma, dec 21.	371,80\$/t	370,00\$/t	362,20\$/t	357,60\$/t	357,60\$/t

U Čikagu u odnosu na podatak iz prethodne nedelje, soja je poskupela 0,09%, a sojina sačma je pojeftinila 3,46%.

Procenjuje se da je završeno 95% žetve soje u SAD-u. Izvoz soje ove nedelje bio je u okviru očekivanja. Prema AgRural-u, 86% brazilske soje je posejano, što je manje u odnosu na 91% prošle godine. Tokom nedelje, cena soje je slabila usled smanjene tražnje iz Kine, dok je na kraju nedelje imala koristi od novog izvoza.

	PŠENICA	KUKURUZ
EURONEXT PARIZ	305,50€/t (fjučers dec 21)	259,50€/t (fjučers nov 21)

U Parizu u odnosu na podatak iz prethodne nedelje, pšenica je poskupela 2,86%, a kukuruz je poskupeo 4,11%.

Na Euronekstu tenzije dolaze od glasina o novim kineskim kupovinama iz Francuske. Cene pšenice su dostigle novi istorijski maksimum od 311,50 €/t za ugovor sa decembarskim prispećem.

FranceAgriMer procenjuje da je 95% pšenice posejano u Francuskoj do 15. novembra, a 99% se smatra da je u dobrom do odličnom stanju.

Procenjuje se da je skinuto 91% kukuruza. Berba kukuruza kasni 11 dana za petogodišnjim prosekom.